Evsel Atıklar ve Geri Dönüşüm

Çalışma Kâğıdı · 30 Soru · Kolaydan Zora

Ad Soyad _____ Sınıf / No _____ Tarih _____

KONU ÖZETİ

- **Evsel atık:** Ev, okul, iş yeri ve restoran gibi yaşam alanlarında oluşan atıklardır. **Katı** (plastik, cam, metal, kâğıt, kumaş, besin artıkları) ve **sıvı** (deterjanlı su, kullanılmış yağ) atıklar olarak gruplandırılır.
- **Geri dönüşüm:** Yeniden değerlendirilebilen atıkların çeşitli yöntemlerle ham madde olarak tekrar üretime kazandırılmasıdır. Geri dönüştürülemeyip kullanılamayan kısma **çöp** denir.
- Atıklar türlerine göre **ayrı kutularda** toplanmalıdır (kâğıt, plastik, cam, metal, pil, organik atık). Karışık atılan atıklar birbirini kirletir; geri dönüşüm zorlaşır, daha çok emek ve enerji harcanır.
- Yağlanmış kâğıt, kâğıt havlu, yapıştırma bandı, bozuk yiyecekler ve boya kutuları geri dönüşüm kutusuna atılmaz. **Tıbbi atıklar** özel olarak toplanıp uzaklaştırılır.
- **Atık piller** atık pil kutularına atılmalıdır; içlerindeki zararlı maddeler toprağa ve suya karışabilir. **Atık yağlar** lavaboya dökülmez, sızdırmaz kaplarda toplama noktalarına götürülür.
- Geri dönüşüm doğal kaynakları korur, enerji tasarrufu sağlar, çevre kirliliğini azaltır ve ülke ekonomisine katkıda bulunur.

KOLAY Isınma Soruları (1–10)

1 Boşlukları doldurunuz.
a) Yeniden değerlendirilebilen atıkların ham madde olarak tekrar üretime kazandırılmasına ..... denir.
b) Geri dönüştürülemeyip kullanılamayan atıklara ..... denir.

2 Aşağıdaki atıkların hangi geri dönüşüm kutusuna atılması gerektiğini yazınız.
gazete · boş reçel kavanozu · şampuan şişesi · konserve kutusu · karton koli · alüminyum içecek kutusu

3 Aşağıdakilerden hangisi **sıvı** evsel atıktır?
A) Kullanılmış kızartma yağı B) Plastik şişe C) Gazete D) Meyve kabuğu

4 Aşağıdaki ifadelerin doğru (D) ya da yanlış (Y) olduğunu belirtiniz.
(…) Atık yağlar lavaboya dökülebilir.
(…) Atık piller ayrı toplama kutularına atılmalıdır.
(…) Kâğıt havlu geri dönüşüm kutusuna atılır.
(…) Geri dönüşüm doğal kaynakların korunmasına katkı sağlar.

5 Kullanılmış pillerin çöpe atılması neden çevreye zarar verir?

6 Aşağıdakilerden hangisi geri dönüşüm kutusuna **atılmamalıdır**?
A) Boş süt kartonu B) Yağlanmış pizza kâğıdı C) Eski defter D) Boş pet şişe

7 Evde kızartmadan sonra kalan yağ ne yapılmalıdır?

8 Evsel atıkları katı ve sıvı atık olarak gruplandırınız.
deterjanlı su · kumaş parçası · çürük domates · kullanılmış yağ · cam şişe

9 Hastanelerde kullanılan şırınga ve eldiven gibi **tıbbi atıklar** için hangisi doğrudur?
A) Plastik kutusuna atılır.
B) Evsel çöple birlikte atılır.
C) Kâğıt kutusuna atılır.
D) Özel olarak toplanıp uygun şekilde uzaklaştırılır.

10 Geri dönüşümün **iki** faydasını yazınız.

ORTA Pekiştirme Soruları (11–20)

11 Atıkların türlerine göre **ayrı kutulara** atılması neden önemlidir?

12 Grafikte bir okulda bir ayda toplanan geri dönüştürülebilir atıklar gösterilmiştir.
a) En çok hangi atık toplanmıştır?
b) Toplam kaç kg atık toplanmıştır?

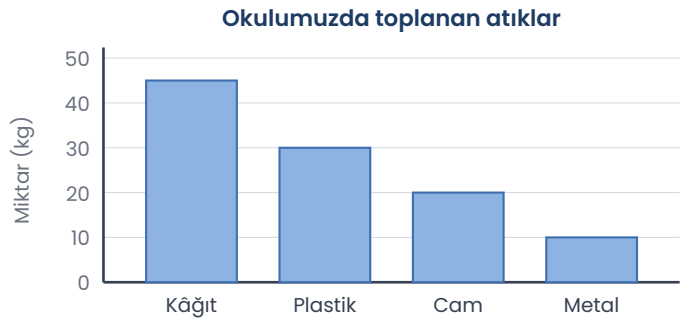

13 Bir önceki grafiğe göre kâğıt atığı metal atığının kaç katıdır? Kâğıdın geri dönüşümü hangi doğal kaynağın korunmasına katkı sağlar?

14 Aşağıdakilerden hangisinde atık ve atılacağı yer **yanlış** eşleştirilmiştir?

A) Kırılmamış cam şişe – cam kutusu
B) Eski gazete – kâğıt kutusu
C) Biten kalem pili – plastik kutusu
D) Boş deterjan bidonu – plastik kutusu

15 Atık yağların içilebilir sulara karışmasının sonucu nedir? Bunu önlemek için evde neler yapılabilir?

16 Şekilde plastik bir şişenin geri dönüşüm sürecinin bazı aşamaları verilmiştir. Boş bırakılan aşamaya ne yazılmalıdır?

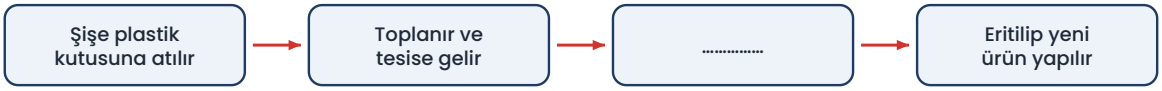

17 Aşağıdaki atıkları "geri dönüştürülebilir" ve "geri dönüştürülemez" olarak gruplandırınız.
yapıştırma bandı · karton kutu · teneke kutu · kâğıt havlu · cam kavanoz · boya kutusu

18 Bir aile, bütün atıklarını tek bir poşette toplayıp çöp konteynerine atıyor. Bu davranışın geri dönüşüme olumsuz etkisini açıklayınız.

19 Metal içecek kutularının geri dönüştürülmesi hangi doğal kaynağın daha az kullanılmasını sağlar?

A) Ağaç B) Maden (metal cevheri) C) Kum D) Petrol

20 Okulunuzda geri dönüşüm bilincini artırmak için yapılabilecek **iki** etkinlik öneriniz.

ZOR Düşünme Soruları (21–30)

21 Tabloda bir apartmanın bir haftalık evsel atıkları verilmiştir.

Atık	Besin artığı	Kâğıt-karton	Plastik	Cam	Diğer
Miktar (kg)	24	12	9	6	5

a) Toplam kaç kg atık oluşmuştur?
b) Kâğıt-karton, plastik ve cam atıkları geri dönüşüme gönderilirse kaç kg atık çöpe gitmekten kurtulur?

22 Bir önceki sorudaki apartmanda en fazla oluşan atık türü hangisidir? Bu atık türü için hangi ayrı toplama kutusu kullanılabilir?

23 Bir mahallede atık pil kutusu olmadığı için insanlar pilleri evsel çöpe atıyor. Bu durumun **çevreye** ve **insan sağlığına** olası etkilerini açıklayınız. Bir çözüm önerisi yazınız.

24 Dört öğrenci geri dönüşüm hakkında şunları söylüyor:
Ali: "Geri dönüşüm sayesinde daha az ağaç kesilir."
Buse: "Atıkları karışık atmak geri dönüşümü kolaylaştırır."
Cem: "Geri dönüşüm enerji tasarrufu sağlar."
Duru: "Bütün atıklar geri dönüştürülebilir."
Hangi öğrencilerin söyledikleri **doğrudur**?

A) Buse ve Duru B) Ali ve Duru C) Buse ve Cem D) Ali ve Cem

25 **Deney tasarımı:** Bir öğrenci, sınıflara ayrı geri dönüşüm kutuları konulmasının toplanan geri dönüştürülebilir atık miktarını artırıp artırmadığını araştırıyor.
a) Bir hipotez yazınız.
b) Bağımsız ve bağımlı değişkenleri belirtiniz.

26 Aşağıdaki durumların hangisinde geri dönüşüm süreci **zorlaşır**?

A) Cam şişelerin kırılmadan cam kutusuna atılması
B) Plastik şişelerin içinde yemek artığıyla atılması
C) Kâğıtların kuru hâlde kâğıt kutusuna atılması
D) Metal kutuların ayrı toplanması

27 Geri dönüşüm tesislerinde çalışan işçilerin kırık camlarla ve zedelenmiş pillerle karşılaşması tehlikelidir. Evde atıkları ayırırken bu tehlikeyi azaltmak için neler yapılabilir?

28 Bir kasabada her evden günde ortalama **2 kg** atık çıkmakta ve bunun **yarısı** geri dönüştürülebilir. Kasabada **500** ev vardır.
a) Kasabada bir günde kaç kg atık oluşur?
b) Atıklar ayrıştırılırsa günde kaç kg atık geri dönüşüme gönderilebilir?

29 Bir marketin önünde dört kutu vardır: **K** kâğıt, **L** plastik, **M** cam, **N** metal. Ayşe elindeki atıkları şöyle atıyor:
• Boş kola kutusu → N • Eski dergi → K • Kırılmamış sos şişesi (cam) → L • Plastik yoğurt kabı → L
Ayşe hangi atığı **yanlış** kutuya atmıştır?

A) Kola kutusu B) Dergi C) Sos şişesi D) Yoğurt kabı

30 Bir öğrenci "Geri dönüşüm kutuları sadece cam, plastik, kâğıt ve metal içindir." diyor. Bu ifade doğru mudur? Açıklayınız.

Takıldığın soruyu işaretle, konu özetine tekrar göz at. Başarılar!
Diğer konuların çalışma kâğıtları ve deneme sınavları: **maarifpdf.com.tr**